

Visszatérés természeti értéinkhez

2019-2-HU01-KA105-061353

Megvalósult program

Helyszín és időpont: Bálványosfürdő (Románia), 2019.11.03. -2019.11.10.

Résztevő szervezetek

- Asociația Carpații de Curbură - Kárpátkanyar Egyesület
  - Kárpátaljai Magyar Tanárképző Főiskola Hallgatói Önkormányzata,
  - Kárpátikum Közhasznú Alapítvány,
  - Luminosus n.o.,
-
- Érkezés. A szállás elfoglalása, bemutatása, szobakiosztás

1. nap

- A csereprogram „indítása”: A házigazda szervezet köszöntője, a projekt céljainak, a szállás és a csereprogram házirendjének ismertetése – Viselkedési szabályzat közös átisméltése. Balesetvédelmi oktatás. A heti programterv ismertetése: A programtervet kiplakátoltuk a közös helyiségben. Ötletláda kihelyezése. Témaismereti és módszertani kérdőívek kitöltése. A Természet kincsesládájának bemutatása.
- A résztvevő szervezetek bemutatkozása, interaktív formában *(Személyközi és állampolgári kompetencia fejlesztése)*.
- Ismerkedős játékok: az első játék során labdát dobálva igyekeztünk megtanulni egymás nevét, a második játékban pedig egy kört alkottunk, a középben levő elmondta a nevét, és magáról egy állítást. Akire igaz volt az állítás, másik székre kellett üljön. Akinek nem maradt szék, az következett a kör közepén. *(Kezdeményezőkézség fejlesztése, személyközi kompetencia fejlesztés)*.
- A természet órája: megbeszéltük, hogy miért fontos a természeti környezet ismerete, s mind a 4 ország nyelvén megtanultunk néhány alapszót: természet, környezet, védelem.
- Reflexió: a napi történetek megbeszélése, kérdések, ötletek.
- Ismerkedős este: Ajándéktárgyak átadása. Lehetőség nyílt a fiatalok számára, hogy a programokon kívül is megismerjék egymást.

2. nap

- Energizer: A szabadban folytattuk az ismerkedést egy reggeli tornán.
- Az ERASMUS+ rendszerének megismerése: Itt került bemutatásra az ERASMUS+ rendszere, illetve hogy miért jó a mobilitási projektekben részt venni. A YouthPass tanúsítvány ismertetése, felépítése. Tanulási füzet kiosztása.

- A „peer-learning” fogalma és jellemzése után kiscsoportokban a 8 kulcskompetencia megismerése történt kirakós játék segítségével (a 4 ország nyelve és az angol nyelv jelenik meg) (*Idegen nyelvi kompetencia fejlesztése történik és a tanulás tanulása került előtérbe*).
- Kerekasztal-beszélgetés: megfogalmaztuk a közös célokat és meghatároztuk, hogy a környezet és természet hogyan értelmezhető, s mindenki mondott egy rövid mondatot, hogy mit jelent számára a természet (*Természettudományi kompetencia és a szóbeli kommunikáció fejlesztése került előtérbe*).
- A természet szépsége, sokszínűsége címmel videókat tekintettünk meg, amelyet mindegyik országból a fiatal résztvevők gyűjtöttek össze. A videók után a pozitívumokat és negatívumokat csokorba szedtük, s mindig egy következtetést mondtunk a fenntarthatóság szempontját előtérbe helyezve (*A problémamegoldás került főleg előtérbe*).
- Rajzos feladat: A természet értékeit röviden összegeztük egy facilitátorunk segítségével, s ezután rajzokat készítettek a fiatalok, amelyben a természet értékeit és sokszínűségeit jelenítették meg, a rajzokat másnap reggel mutatták be. (*A kreativitás került előtérbe*).
- Reflexió és blogírás, valamint tanulási napló készítése.
- Koordinációs workshop: Átbeszéltük és röviden értékeltük az elmúlt két nap tevékenységeit, továbbá megbeszéltük a következő két nap feladatait.
- Ismerkedős este 2.0: Medvék jelentek meg a szállásunk szomszédságában (egy anya két bocccsal), s egy biztonságos villanypásztorral védett 2 méteres kerítés mögül csodáltak meg őket, ezután zenés est következett. Szinte minden este egy programelem volt a medvék megfigyelése.

3. nap

- Energizer: Reggeli torna frissítő gyakorlatok formájában. Faültetés. Egy kicsi fenyőt ültettünk el.
- Az előző napi rajzok bemutatása (*Saját elemzés történik*).
- Különleges természeti értékek bemutatása. Az értékek bemutatása után különleges és érdekes vállalkozás került bemutatásra néhány esetben (*A vállalkozói kompetencia mellett a sokszínűség jelent meg a feladatban*).
- Hagyományos kontra modern: 5 csoportra osztottuk a fiatalokat, s kérdéskörökben indult vita (mezőgazdasági művelés, élelmiszerek (globális, hagyományos), ruházkodás, turisztikai tevékenységek, kézműves termékek vagy ipari tucattermékek), s egy pártatlan zsűri döntötte el, hogy a „hagyományos” csapat résztvevői meggyőző fölényrel nyertek (*Kommunikáció és vitaérzék fejlesztése, vélemények ütköztetése történt*).
- Tegyük jobbá, szebbé: Kirándulást tettünk a szállás környékén, s terepen valósítottuk meg a feladatot. Menet közben a természetben található pozitívumokat és negatívumokat szemléltük. A szemetet összeszedtük, szerencsére nagyon kevés volt.
- „Dalban mondjuk el”: Egy nemzetközi vagy hazai sláger dallamát használva szöveget költöttek a fiatalok a természet védelméért. A dalokat a csereprogram végén, a tábortüznél adták elő. (*A kreativitást nagyon előtérbe helyezi a feladat*)
- Reflexió, tanulási napló kitöltése

- Szlovák kulturális est: a szlovák kultúra, gasztronómia bemutatása.

4. nap

- Közös reggeli torna
- Keresztrejtvény kitöltése a természet témájával kapcsolatban: igyekeztünk Erdélyhez kötődő keresztkérdéseket adni. A feladat nem volt egyszerű, a végén közösen beszéltük meg a megfejtéseket.
- Fafaragás – ország-város-fiú-lány játék: Egy kézdivásárhelyi mester tartott bemutatót, s ezután néhányan bekapcsolódhattak a munkába. A csoport többsége egy játékban gyűjtötte össze a természethez köthető mesterségeket, továbbá az ehhez köthető fiú és lányneveket. A végén a győztes jutalmat kapott (*A technológia, a vállalkozói kompetencia fejlesztés mellett a kreativitás is előtérbe került*).
- Természetben található borvízfürdő és mofetta tanulmányozása, fotózás és gombászás: A szőnyegkészítő program helyett valósítottuk meg. Előző programunkhoz kapcsolható ez a hirtelen jött programelem, ugyanis a szállásunkhoz kb. 500 méterre található a természetben egy gyógyászati komplexum, amely fa termékekből lett kiépítve. Itt rengeteg fotót készítettek a fiatalok. A hazamenetel során sok gombát találtunk a környéken, így kb. fél óra alatt nagyon sok ehető gombát tudtunk gyűjteni (*a digitális és természettudományi kompetenciák lettek erősítve*).
- Mézes- és kürtöskalácssütés: a szakma mester asszonyai látogattak el a szállásunkra, s szabad téren mutatták meg a kürtöskalácssütés lépéseit. Ezután Mindenki próbálkozott több, s kevesebb sikerrel készültek a finom termékek.
- A természet órája: mandalák készültek a szállás kertjében.
- Reflexió, tanulási napló
- Koordinációs workshop: Átbeszéltük és röviden értékeltük az elmúlt két nap tevékenységeit, továbbá megbeszéltük a következő két nap feladatait.
- Félidei értékelés: Kerekasztal-beszélgetés.

5. nap

- Nagyon korán közös reggeli torna az udvaron.
- Bérelt busszal és autókkal Vargyasra utaztunk, ahol szénégetőket látogattunk meg. A munka menetét mutatták be, s lehetőségünk volt bekapcsolódni munkájukba. A program végén vállalkozási feladatot kapott mindenki, röviden ötletelni kellett, hogy hol lehetne minél gazdaságosabban értékesíteni az itt készített terméket. (*A természettudományi és vállalkozói kompetenciákat fejlesztettük*).
- Mirkvásári fás legelők: Szinte érintetlen természeti tájban fogyasztottuk el a hideg ebédet. Itt mindenki egy mondatot fogalmazott meg a természet csodájáról, s ezeket közösen hallgattuk meg (*A természettudományi és szóbeli kompetenciákat fejlesztettük*).
- Erdőfüle: ruhakészítőknél vendégeskedtünk, akik feladatot adtak a fiatalok számára. A ruhakészítés folyamatát tekintették végig, s a különböző munkafolyamatokba lehetett bekapcsolódni. Itt feladatunk volt áttekinteni, hogy milyen természetes alapanyagokból készülnek a különböző ruhák. Itt mindenki fotókat készített, s a bátrabbak komolyabb feladatokat is elvégeztek (*A kreativitás és a digitális kompetencia került előtérbe*).

- Természet órája: hazafele menet hamarabb kiszálltunk a buszból és a kocsiból, s a szállásunkra vezető út mellett összegyűjtöttük a szemetet, szerencsére itt is nagyon keveset találtunk.
- Bevezetés az ukrán gasztrókultúrába: a beregszászi fiatalok kulturális estje

6. nap

- Közös reggeli torna.
- Veszélyben vannak az erdők?: Az erdők fontosságáról szabadtéren győződünk meg. Egy közeli tar vágásos helyszínre sétálunk. A következményeket összegeztük. *(A természettudományi kompetencia került fejlesztésre)*
- Ásványok – vállalkozások: Kis ásványtani bemutatóval kezdtünk. Mindegyik ország kis ppt-t készített jellemző ásványairól. Ezután több asztalt rendeztünk be, ahol kézműves munkákat végeztünk, rajz szakos tanár önkéntesünk vezetésével. Számos innovatív elemet gyakorolhattak a fiatalok. *(A technológiai kompetencia fejlődött leginkább, s a kreativitás).*
- Gyógynövények - egészség – vállalkozások: Két részre osztottuk a feladatot, először gyógynövényeket mutattunk be (erre a szlovák csoport készült fel), s minden országból hoztak néhányat a fiatalok, s elmondták melyik mire jó, mivel a környéken már nem nagyon lehetett gyűjteni. Ezután kiscsoportban vállalkozási ötleteket kellett kigondolniuk a fiataloknak, s ezeket ismertették a többiekkel. *(A természettudományi és vállalkozási kompetenciák fejlődtek).*
- Erdők termékei: minden országból érkeztek termékek, különféle változatban, sok esetben érdekesek. A kárpátaljai csoport két virágcsokorban adta át a termékeket, ez nagyon ötletes volt részükről.
- A természet órája: a gyógynövényekből teákat készítettünk.
- Reflexió, tanulási napló
- Koordinációs workshop: Átbeszéltük és röviden értékeltük az elmúlt két nap tevékenységeit, továbbá megbeszéltük a következő két nap feladatait.
- A „házigazda” román szervezet erdélyi kulturális estje. Meglepetés: Kelemen Örs itt beszámolt kirgiz bicikliversenyéről, ahol a természet szépségeit bemutatta egy másfél órás vetítés során.

7. nap

- Energizer: Reggeli torna.
- Délelőtti túra a környéken (Torjai bűdösbarlang, mofetták, esztena): a „látó utat” az erdélyi fiatalok szervezték meg. A természet szépségei mellett nagyon fontos volt, hogy megfigyeltük, hogy az ember hogyan kapcsolódik a tájhoz. A fiatalok számos fotót készítettek s gombázás is történt az út során. A hideg ebédet a Szent Anna tónál fogyasztottuk el. *(A peer learning volt a meghatározó a délelőtt során).*
- Interjú készítés turisztikai egységekben és egyéb helyeken: Az előkészületi látogatáson tapasztaltuk, hogy nincs 8 nyitva levő panzió a környéken, így 4 szállás mellett interjú készült a Szent Anna tónál lévő kürtöskalács sütővel, egy helyi buszsofőrrel és egy pásztorral. A szállásra való visszatérés után kis pihenő után íródtak meg a rövid cikkek.

- Természet órája: a túra során összegyűjtöttük a hulladékot, szerencsére nagyon keveset találtunk.
- Az interjúk tapasztalatainak összegzése: mindegyik kiscsoport röviden ismertette a cikke lényegét, s meséltek a tapasztalataikról. *(A vállalkozói tapasztalatok mellett az írási és a szociális kompetencia is fejlődött).*
- Ökoturizmus – tömezturizmus: Először az ukrán csoport vetített egy rövid ppt-t a témakörben. Ezután kerekasztal-beszélgetés történt több csoportban. Itt csoportvezetők segítségével került feldolgozásra a mai nap, s mindenki röviden megfogalmazta mely fajta turizmusban vesz részt szívesen a továbbiakban. Szinte mindenki az öko mellett érvelt. *(A rendszerszemlélet mellett a kommunikációs képességet fejlesztettük).*
- Reflexió, tanulási napló
- Az utolsó kulturális estét a magyar csoport tartotta.
- Tábortűz, s éneklés (A Dalban mondjuk el feladat legjobb zenekölteményei)

8. nap

- Közös reggeli torna a szabadban
- Környezeti aggodalmak-problémafeltárás: egy „üres” problémafát alkottunk meg számítógépen, s a fiatalok ebbe írták be azokat a veszélyeket, amelyeket fontosnak tartanak a természet szempontjából.
- Jövőalkotás: a csoportok közösen megfogalmazták a közös céljaikat, hogy megvédjék a természeti környezetet. ezután minden kiscsoport tervezett egy turisztikai egységet, amely környezetbarát és fenntartható. Ehhez kapcsolódva szlogeneket alkottak a fiatalok. *(Kritikai gondolkodás és saját elemzés történt)*
- Tanulási füzet véglegesítése, beszélgetés a csere eredményeiről, hatásairól
- A természet órája: egy mondat, fogadalom írása
- A csere értékelése, záróreflexió: Mindenki elmondhatta, hogy milyen tapasztalatokkal, kompetenciákkal, készségekkel és tudással gazdagodott. Ez fontos visszajelzés a projekt szervező számára, ezáltal tudni fogjuk, mire figyeljünk oda a jövőben. Témaismereti kérdőívek újbóli kitöltése történt meg, mely a csere eredményességének mérésére szolgál.
- Az eredmények terjesztése: megbeszéltük hogyan fogjuk terjeszteni a projekt eredményeit, felvázoltuk a kiadvány vázlatát. Záró kérdőívek kitöltése.
- YouthPass tanúsítványok kiállítása: Rövid értékelés keretében a képzők kiértékelik, hogy a fiatalok mekkora fejlődésen mentek át, milyen kompetenciáik fejlődtek és milyen új tapasztalatokkal gazdagodtak. Ezt követően a következő ifjúsági cserék ötletének átbeszélésére került még sor.
- Jövőbeli együttműködések megbeszélése.

Búcsúzkodás, hazaindulás: egy rövid fotózkodás után a résztvevők hazaindultak.